

Vergaderjaar 2016–2017

27 830

Materieelprojecten

Nr. 202

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juni 2017

Inleiding

Electronic Support Measures (ESM-) capaciteiten worden gebruikt voor het opsporen, afluisteren en storen van radioverbindingen en radars. 102 Elektronische Oorlogvoering Compagnie (EOV Cie) van het Commando Landstrijdkrachten maakt van die capaciteiten gebruik om eenheden te voorzien van inlichtingen die uit het elektromagnetisch spectrum worden verworven. De inlichtingen vergroten het inzicht in en het begrip van de situatie op het gevechtveld. 102 EOV Cie levert zo een belangrijke bijdrage aan de *force protection*. De inlichtingen zijn ook essentieel voor het in kaart brengen van de omgeving en het dreigingsbeeld en voor maatregelen tegen onder andere *improvised explosive devices*.

Behoefte

102 EOV Cie gebruikt het in de jaren negentig van de vorige eeuw verworven KL EOV-systeem. Inmiddels zijn de communicatiecapaciteiten van dit systeem aan vervanging toe. De nieuwe capaciteiten moeten interoperabel zijn met systemen in het inlichtingennetwerk en geschikt voor inzet in een *joint* omgeving. Het betreft apparatuur waarmee interceptie mogelijk is van verscheidene vormen van communicatie in het elektromagnetisch spectrum en waarbij de verkregen informatie zo veel mogelijk automatisch wordt verwerkt, zodat deze snel beschikbaar is om te kunnen worden gecombineerd met gegevens uit andere sensoren. Voor een betrouwbare locatiebepaling met peilingen zijn minimaal drie ploegen met ESM-middelen nodig. Om te kunnen voldoen aan de inzetbaarheidsdoelstellingen beschikt 102 EOV Cie over vijf detachementen van elk drie ploegen. Er is dan ook behoefte aan vijftien ESM-systemen.

Vervanging is nodig om ook na 2022 over inzetbare ESM-capaciteit te kunnen beschikken. Tegen die tijd zijn namelijk veel onderdelen van het huidige KL EOV-systeem niet meer verkrijgbaar en kan het bestaande

systeem alleen nog tegen sterk oplopende exploitatiekosten inzetbaar worden gehouden.

Samenwerking

In de onderzoeksfase zullen de samenwerkingsmogelijkheden met andere landen bij de verwerving van ESM-capaciteiten in kaart worden gebracht. Ook de projectplanning, de mogelijkheid tot «kopen van de plank» en de haalbaarheid van een platformafhankelijk systeem worden dan bezien.

Relatie met andere projecten

Door een herindeling van voertuigen bij de landstrijdkrachten komen er negen Bushmasters beschikbaar voor 102 EOVCie. De Bushmasters worden het platform voor de nieuwe ESM-capaciteiten van drie van de vijf detachementen. De overige twee detachementen worden uitgerust met lichtere voertuigen, waarin het project Defensiebrede Vervanging Operationele Wielvoertuigen (DVOW) in 2023 zal voorzien.

Kenmerken

Sinds de invoering van het KL EOVCsysteem is de operationele omgeving ingrijpend veranderd. In de gevechtsvoering is steeds meer nadruk komen te liggen op het optreden tegen irreguliere tegenstanders in een complexe omgeving met een veelvoud aan actoren. Internationale samenwerking wordt steeds belangrijker, wat eisen stelt aan de interoperabiliteit van EOVCsystemen. Ook moet vaker ondersteuning worden verleend aan maritiem optreden, omdat ook daar een groeiende behoefte bestaat aan informatievergaring uit berichtenverkeer. In de toekomst wordt ook de inzet vanaf vliegende platformen voorzien.

Technologische ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat het gebruik van het elektromagnetisch spectrum is toegenomen. Naast de klassieke (militaire) frequentiebanden in het landdomein wordt een steeds breder deel van het spectrum relevant voor het verwerven van inlichtingen. Ook encryptie, nieuwe vormen van codering en communicatietechnieken hebben hun intrede gedaan, waardoor de vergaring van inlichtingen uit het elektromagnetisch spectrum complexer is geworden. Voorts is er een toenemende behoefte aan de onderschepping van signalen die worden verstuurd over civiele IT-infrastructuur, zoals het 3G/4G-netwerk, Wifi en satellieten. Bij voorkeur worden middelen verworven waarin trainings- en simulatiemogelijkheden zijn geïntegreerd.

Financiële aspecten

Het benodigde projectvolume wordt geraamd tussen de € 25 en 100 miljoen. De investeringen zijn voorzien voor de jaren 2018 tot en met 2023.

Vooruitblik

De uitvoering van het project is voorzien van 2018 tot en met 2025 en zal in twee fasen verlopen. Uiterlijk in 2022 worden de negen systemen voor de drie detachementen met de Bushmaster verworven. In 2024 komen de zes systemen voor de twee detachementen met lichtere voertuigen beschikbaar. Uiterlijk in 2025 beschikken de vijf detachementen van 102 EOVCie over moderne ESM-capaciteiten.

De vervanging van de ESM-capaciteiten wordt voornamelijk gerealiseerd met bestaande producten. Op basis van een risicoraming is daarbij het

projectrisico als laag geschat. Daarom kan worden volstaan met een financiële risicoreservering van 5 procent.

Mandatering

Gezien de projectsom van minder dan € 100 miljoen ben ik voornemens de Defensie Materieel Organisatie te mandateren het project uit te voeren. De Kamer zal over de voortgang van dit project worden geïnformeerd via de begroting, het departementaal jaarverslag en het jaarlijkse Materieelprojectenoverzicht.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert